

SVERIGES
ANGBÅTS
FORENING

SÅF-bladet

februari

1/24

SVERIGES ÅNGBÅTSFÖRENING

har som ändamål att främja ångbåtsintresset samt medverka till umgänge och träffar för att sprida ångbåtsägandet och dess glädje genom att:

- Upprätthålla en aktuell fartygs- och slupmatrikel.
- Vara behjälplig med teknisk information.
- Samla föreningens medlemmar och båtar till träffar.
- Verka för att ångmateriel hålls i drift.
- Vara behjälplig med materielanskaffning (Bytesbörs).
- Hålla kontakt med berörda myndigheter och därigenom bevaka SÅF:s intressen.

SVERIGES ÅNGBÅTSFÖRENING

Adress: c/o Anders Svenson

Mårdstigen 3, 544 31 HJO

E-post: kassor@steamboatassociation.se

Tel: 070-835 13 12

E-post:

ordforande@steamboatassociation.se

(Ordföranden)

info@steamboatassociation.se

(Allmän information)

medlem@steamboatassociation.se

(Medlemsregister, hemsida, annonser)

Ta gärna en kontakt med din närmaste styrelsemedlem om du vill ha råd i ångbåtsfrågor eller om du har synpunkter på föreningens arbete eller organisation.

© Sveriges Ångbåtsförening.

Eftertryck tillåtet efter skriftligt tillstånd.

Styrelse 2023

Ordförande **Kjell Nordeman**

RAMNÄS

Tel 079-332 68 61

E-post kjell.y.nordeman@gmail.com

Vice ordförande **Anne Sofie Eriksson**

SOLNA Tel 070-467 36 85

E-post annesofie@ordiarbete.se

Sekreterare **Ulf Gradén**

SMEDJEBACKEN

Tel 073-595 26 37

E-post ulfgrad@gmail.com

Kassör **Anders Svenson**

HJO Tel. 070-835 13 12

E-post kassor@steamboatassociation.se

Ledamot **Per Sjöborg**

SUNDBYBERG Tel 070-598 52 51

E-post per.sjoborg@gmail.com

Ledamot **Harald Jochnick**

VÄSTERÅS Tel 073-355 90 39

Epost hj@jochnicks.com

Ledamot **Jonas Svantesson**

ALINGSÅS

Tel 070-363 38 10 E-post

larsjonas.svantesson@gmail.com

Suppleant **Boris Wall**, HAMMARÖ

Tel 072-737 58 37, 054-52 13 11

E-post boris_wall@hotmail.com

Suppleant **Mikael Eriksson**, Ramnäs

Tel 070-686 91 81

E-post raoljemotor@gmail.com

SÅF = Svens Ångbåtsförening = Sant

Vår kära kamrat - Sven Jönsson – drabbades för en tid sedan av en del åkommor, vilket resulterat i att han nu ”drar sig tillbaka” som redaktör, alltså, idag samlare, administratör, med mera. Sven var en av dem som tog initiativet till föreningens bildande 1986, och har allt sedan dess drivit på som inspiratör och engagerat oss andra till att ta över föreningsstafettspinnen när det börjar bli dags. Tiden är nu kommen för oss andra att försöka axla Svens engagemang och uppgifter för att säkerställa att hans anda skall finnas kvar.

Ett antal föreningsmedlemmar är i det kommande engagerade i att driva hans engagemang vidare. Men för att föreningen på sikt skall kunna utgöra en samlande ångkraft i vårt land, så måste vi i styrelsen bli fler och kanske också få ökad represen-

tation från hela Sverige. Hur fördelningen av arbetsuppgifter, för att avlasta Sven, kommer att se ut kommer styrelsen att presentera lite senare.

2024 kommer ett antal föreningsaktiviteter att genomföras. Det blir årsmöte, sommarmöte och deltagande i ”Allt för sjön”, den senare i Älvsjö.

En hyggligt stor uppgift att samla föreningens arkiv på en lämplig plats, är också aktuell. Därför har vi, tillsammans med Föreningen Stiftelsen Skärgårdsbåten, hyrt ett passande magasin i Enhörna – nära Södertälje – där diverse handlingar, SÅF-blad med mera kommer att kunna förvaras. Inflyttning av prylarna beräknas ske under våren.

Vi hörs...

Kjell Nordeman
ordförande

Allt för sjön

BÅTMÄSSAN

Nu är det snart dags för årets båtmässa i Stockholm. SÅF deltar naturligtvis med en monter i B-hallen. B-hallen ligger till höger om huvudentrén. Monternumret är B11:30. Mässan är som förra året uppdelad över två helger. Den första är 7-10 mars och den andra 14-17 mars.

Förutom de vanliga inslagen som ångmaskiner, försäljning av prylar och böcker, kommer vi att visa upp Rolf Arvidssons vackra ångslup Ina af Öja. Många av er såg nog båten vid sommarmötet förra året i Alingsås. Det är ett modernt bygge med klassisk utformning. Glasfiberskrov med en 2-cylindrig komponentmaskin.

Nytt för i år är att vi kommer att ge er som är med och bemannar montern tillfälle att presentera den båt som ni är med och driver den dag ni står i montern.

Vi behöver fler medarbetare i montern!

Vi har 54 pass om 4 timmar som ska bemannas. Har du möjlighet att avsätta några timmar skicka ett mejl till

anmalan@steamboatassociation.se och ange vilken eller vilka tider som passar dig. Skriv också om du har möjlighet att visa lite bilder och berätta om er båt. Alternativt kan du ringa till Per Sjöborg 070-598 52 51.

Samarbete

Tyrvipannan

Under 2023 kontaktades undertecknad av en norrman, en person som jag för övrigt träffat några gånger i samband med olika SÅF-möten. Arne Öisten Holm – som han heter – hade hört talas om mig och mina kontakter i ångsammanhang och han undrade om jag kunde hjälpa till med att skaffa bl a ångpannor till två norska äldre ångbåtar. Eftersom jag inte kände till ångbåtarna DS Pelle/Pippi och DS Tyrvi, så ville jag först få information med mera om båtarna, för att – om möjligt – skaffa fram ångpannor i rätt storlek.

Ganska omgående sökte jag efter lämpliga pannor i Sverige, men efter ett tag så kontaktade jag en finsk samlare, som jag vet har en hel del ”ångrelaterat” i sina samlingar i Finland. Efter att ha utbytt uppgifter om olika ångpannor i samlingarna, så beslöt vi

med två norska ångbåtsprojekt

TEXT OCH FOTO: KJELL NORDEMAN

Taber i Tyrvipannan

oss för att resa till Finland och göra en första bedömning av samlarens innehav. Det var framför allt två mindre ångpannor, för övrigt tillverkade i Finland, som vi blev intresserade av. Med hänsyn till diverse tillhörande utrustning inspekterade vi främst den ena av ångpannorna. Efter ganska många och omfattande diskussioner började det bli dags att ta ställning till ett eventuellt köp. Panna nr två befann sig för övrigt insnöad i ett skogsparti ett stycke från Helsingfors, så den avvaktade vi med tills dess den flyttats till huvudstaden.

Efter en ganska kort tid så blev vi överens om pris, villkor med mera, varför panna nr ett köptes och transporterades till Fartygsvarnscentrat Bredalsholmen i Norge, där den nu väntar på att installeras i ångbåten Pelle/Pippi efter noggrant iordningställan-

de (båten har haft två namn och vad jag vet så har man ännu inte bestämt sig för vilket namn båten skall ha).

Ångpanna nr två, som är avsedd att installeras i ångbåten DS Tyrvi är också besiktad och inköpt, men ännu ej transporterad till Norge. Den skall först repareras i Åbo och förses med adekvat utrustning, ett arbete som kommer att påbörjas i februari 2024. Jag har tagit på mig uppgiften att medverka i ångpannans iordningställande tillsammans med Arne.

Samarbetet mellan mig och de norska projekten har gått synnerligen smärtfritt och jag vill uppmana alla – som har möjlighet – att hjälpa andra ångintresserade med att fullborda sina idéer. Om någon behöver ”ett bollplank”, en diskussionspartner, så finns jag alltid till hands! □

Stockholm Steam återkommer från Riddarholmen

25 augusti 2024

AV PER SJÖBORG

För 206 år sedan gick den första ångbåten med passagerare från Riddarholmen mot Drottningholm. Detta firades 2018 med ett jubileum ”Ångbåten 200 år”. Aktiviteten blev mycket uppskattad med mängder av människor som tittade på ångbåtarna och en del följde med på en tur till Drottningholms slott. Inte bara vi ångnördar tyckte att det var en upplevelse med känslan av att höra och se ångan från fartygen stävande ut på Mälaren och tyckte att det måste vi göra om.

Sommaren 2022 blev det återigen Stockholm Steam med båtar och underhållning. Evenemanget inträffade på en fantastisk sommardag med Stockholmare som solbadande på kajerna mellan besöken på båtarna. Självt fick jag möjlighet att träffa flera intresserade på ångfärjan Djurgården 3 som vi körde mellan Stadshuset och Riddarholmskajen.

Med hänsyn till den sålunda påbörjade traditionen har Sjöhistoriska Museet (SMTM)

tagit initiativ till att vi även i år ska ha en dag av ångbåtar på Riddarholmen. Nu planeras det för att vi den 25 augusti åter kommer kunna se en av världens största samlingar av ångfartyg i Stockholm. De ångbåtar som har anmält intresse är Storskär, Norrskär, Blidösund, Motala Express, Mariefred, Djurgården 3, Ejdern, Drottningholm, Sprängaren och kanske någon mer, samt ett antal ångslupar.

Båtarna kommer att ligga vid kajen och erbjuda besökare att gå ombord och inta förtäring och på land kommer det att visas tidsenliga aktiviteter med musik och teknik. Att följa med någon båt ut på vattnet kommer också att bli möjligt. Det blir olika upplägg beroende på rederiernas planer.

Mer information kommer, men glöm inte reservera den 25 augusti för Stockholm Steam 2024 i ångbåtens tecken. Hoppas vädrets makter ser till att vädret blir en lika bra tradition. □

Sven testar en manometer åt Christer Fors.

Min tid som redaktör

AV SVEN JÖNSSON

Som många vet har jag drabbats av en hjärnblödning. Gamla saker kan jag skriva och prata om, däremot inte läsa och förstå vad som står i dagens tidning. Hoppas det bättrar sig igen.

Mitt ångbåtsintresse började nog på 1980-talet. Efter några år började jag att bygga ångslupen Stimmaren. Jag hann ju skriva historiken om denna båt i SÅF-bladet innan jag drabbades av hjärnblödningen.

Jag kom med i styrelsen ungefär när föreningen bildades. Då började jag skriva medlemsinformation med en skrivmaskin och skickade ut till medlemmarna. Omkring år 1997, tror jag, fick jag överta en liten dator från Janne Burell i Västerås. Då lade vi in medlemmarna i datorn och noterade antagligen även medlemsbetalning. Kanske någon har bättre minnen om funktionen.

Jag började med att skriva och ge ut SÅF-tidning 1997 och höll på till nummer 2, 2006. De var då i svart-vitt med gröna omslag. Då tryckte vi den samt adressetiketter hos Täby kommun. När de var tryckta klistrade vi etiketter på kuvert och stoppade i bladet och

ibland inbetalningskort. Det gjorde att jag hade bra koll på vilka medlemmar vi hade. Sen lämnade jag in alla kuvert till posten.

Åke Wahlander övertog redaktörskapet av SÅF-bladen från 3-2006 till och med 2013. Då blev bladet i färg, ungefär lika som nuvarande tidning. Det blev foton med i tidningen. Då var jag ibland författare till artiklar samt hjälpte till med kuverten.

Från 2014 tog jag in underlag till artiklar och Bertil Persson i Skåne står för den grafiska designen. Tryck och utskick sker med hjälp av Norra Skåne Offset, Klippan.

Bertil och jag gav således ut tidningen från 2014 till 2023 nummer 4.

Jag har nu tvingats ge upp som redaktör. Det här bladet har Harald Jochnick tagit på sig att fixa tillsammans med Bertil.

Således behövs nya krafter som får fortsätta och överta mitt jobb. Man kan väl tycka det är lämpligt att jag blir pensionär nu vid 91 års ålder.

Tack för min roliga tid och lycka till med nästa medverkare.

//Sven

Årets jubilarer 2024

Fartygsuppgifter från
SÅFs fartygsregister.

SÅF uppmärksammar fartyg som fyller jämnt 10-tal från 100 år och 150 år med ett tack till dem som bevarat fartyget. I år har vi funnit följande ångfartyg:

150 år

ÖSTERSUND:

Byggd 1874 på Oskarshamns varv med pannan och maskin från Hernösand 1903

HOLM:

Byggd 1874 på Eriksbergs varv. Maskinen var förut styrmaskin på Norrskär

KURIREN:

Byggd 1874 på Keillers verkstad, sedermera Götaverken Göteborg som nr:184. Maskin C-J Wennbergs Mekaniska Verkstad, Karlstad

130 år

BORE:

Byggd 1894 av Kockums Mekaniska Verkstad. Maskin Motala Verkstad 1894. Panna Kockums 1894.

ÖSTERSUND 150 ÅR

BOHUSLÄN 110 ÅR

120 år

BOXHOLM II:

Byggd 1904 på Ljunggrens Mekaniska Verkstad, Kristianstad. Maskin från Ljunggrens

110 år

BOHUSLÄN:

Byggd 1914 på Eriksbergs Mekaniska Verkstad. Panna och maskin från Eriksberg 1914.

100 år

EDEBY SAGA:

Byggd 1924 av Sjöexpress, Lidingö. Panna och maskin från 1975.

Vi gratulerar jubilarerna med ett stort HURRA!

BORE 130 ÅR

BOXHOLM II 120 ÅR

FOTO: GÖRAN FRANSEN

FOTO: BERTIL PERSSON

EDEBY SAGA 100 ÅR

Årets hundraåring är ångslupen SAGA fd. EDEFORS, nu namnändrad till EDEBY SAGA. Ägaren Hans Lifsten vårdar henne, men vi vill gärna ha hjälp av fler.

Kuriren 150 år!

TEXT: JAN-OLOF KÖNBERG
FOTO: KURIREN: ULF GRADÉN

Angbogseraren Kuriren byggdes 1874 på Keillers verkstad i Göteborg som sedermera blev Götaverken. Kuriren levererades samma år till Fagersta bruk för att tjänstgöra som bogserbåt och isbrytare på Strömsholms kanal. 1925 köptes Kuriren av Lexnåbspojarna (Bröderna Persson i Viksberg) för att huvudsakligen användas i kommersiellt syfte och bogsera pråmar på kanalsystemet, ibland så långt som till och från Stockholm, samt

timmersläp till de olika ångsågar som fanns utmed Strömsholms kanal.

Kuriren användes också på helger och lediga dagar för att transportera passagerare till olika dansbanor och utflyktsmål utmed kanalen. Dåtida passagerarfartygscertifikat tillät 60 passagerare ombord, en ansevärd summa då vi idag endast får ta 12 passagerare.

1937 fick den då skrotfärdiga Å/F Strängnäs Trafik bli donator av ångmaskin, ångpanna och propeller då den ångmaskin som

1961 fick Lexnåbbspojarna Persson besök av två högskolestuderande studenter från Stockholm som sett Kuriren liggandes i slussen vid ett besök i Fagersta. De undrade om båten var till salu, och två år senare, 1963, gjordes köpet upp. Kuriren hade då varit upplagd i tre år och särskilt däckat började bli förfallet.

I augusti 1963 var det dags att transportera Kuriren från Smedjebacken via Strömsholms kanal till Stockholm och den nya hemmahamnen Norr Mälarstrand för de nya ägarna. Väl där så påbörjades en restaurering som skulle pågå under ett antal år med avsikt att bibehålla originalutseendet. Kuriren blev sedan fritidsbåt för de nya ägarna i Stockholm i 42 år där många lusturer, både i skärgården och olika kanaler gjorts, bl.a. Göta kanal. Kuriren har även deltagit ett antal gånger i hastighetstävlingar i skärgården för ångbåtar, och dessutom vunnit ett antal gånger.

Vänföreningen Ångfartyget Runn i Smedjebacken (numera Föreningen Barkens Ångbåtar) fick kännedom kring 2001 om att en eventuell försäljning kunde vara aktuell. 2004 skänktes 51 andelar i Kuriren av de kvarvarande ägarna till båten och den transporterades tillbaka till sjön Barken i Smedjebacken för en ny restaurering då förfallet pågått ett antal år i Huvudstaden.

2005 plockades panna och maskinkapp samt styrhytt bort och renoverades. 2006 fick Kuriren nytt plåttak och en grundlig ommålning samt en hel del träarbeten. 2007 blev det sjösättning igen samt premiärtur på Barken. Många andra renoveringar gjordes sedan under 10 år till det skick som Kuriren har idag.

Idag ägs och förvaltas Ångbogseraren Kuriren (som även K-märktes 2005) helt av Föreningen Barkens Ångbåtar i Smedjebacken. □

Kuriren hade var alldeles för svag. Arbetet för denna ombyggnation gjordes i Semla sluss i Fagersta som användes som torr-docka på vintern.

Ångbogseraren ångade på i sjösystemen tillhörande Strömsholms kanal fram till 1960 då bröderna Persson började avveckla företaget och Kuriren lades upp vid Semla sluss ett antal år.

Hjulångaren Skibladner på Mjösa

Kanske någon vet?

Följande frågor inkom via mail från Norge. Det gäller den vackra hjulångaren Skibladner som går i sjön Mjösa i Norge. Båten är en export från Sverige till Norge. Det är ordföranden i bolaget som driver Skibladner som har några frågor som vi väl borde kunna svara på! Bjørns mailadress finns längst ner på sidan! Så här skriver Bjørn:

Dampskibet Skibladner som er verdens eldste rutegående hjulångare ble levert til Norge fra Motala i 1856.

Noen mener at deler av skeppet ble produsert i Norrköping. Dette blir vi inte enige om.

Kan noen av bladets lesere hjelpe oss? Hadde Motala verkstad en avdeling i Norrköping?

Kan det være möglich at nogonting er produsert i Motala och nogonting i Norrköping? (skeppet ble deretter sendt i delar gjennom Göta kanal og sen til Kristiania. Med jernvägen til Eidsvoll for å så bli satt sammen og bygget på Eidsvoll og på Minnesund.)

Skeppet går fortfarande på innsjön Mjösa varje sommar.

Om noen forstår min "svorska" och har informasjon i denne forbindelse så vil vi sette stor pris på det.

Med Skibladnerhilsen:

Bjørn Blichfeldt
Direksjonsformann i AS Oplandske
Dampskibsselskap
bb@skibladner.no

SÅFs medlemsmöte i Eskilstuna 3-4 februari

TEXT OCH BILD HARALD JOCHNICK

Mötet hade lockat ett 60-tal medlemmar till Eskilstuna Stadsmuseum för ett tvådagarsmöte i ångans tecken. Kjell Nordeman hälsade alla välkomna och inledde mötet med en genomgång av programmet. En angelägen fråga som diskuterats en hel del den senaste tiden är Arbetsmiljöverkets förslag till bestämmelser för ånganläggningar i och hur det förhåller sig till fartyg med ångdrift. Förhoppningen inför mötet var att vi skulle få ett klargörande från Transportstyrelsen, men tyvärr hade TS representant hastigt blivit sjuk och kunde inte komma. Klart är i vart fall att Arbetsmiljöverket har återkallat det förslag som gått ut på remiss för att göra ändringar.

Maskinistkurs i Östersund

Det är en stor brist på behöriga maskinister/eldare bland medlemsfartygen. Föreningen Bevara Ångaren Östersund har en kurs på gång med start i februari. Björn Wickström från föreningen var med digitalt och berättade om kursuppläggningsen. I kort galler att teoriavsnitten kan genomföras digitalt till

största delen. Som ett komplement ska eleverna parallellt genomföra praktiska övningar på sin hemmabåt under en mentors överinseende. Är det så att er förening behöver utbildade maskinister, så kan detta kanske vara ett bra tillfälle att skicka någon på kursen. Kontakta i så fall Björn så fort det går!

Projekt pengar från Riksantikvarieämbetet

Att som förening hålla igång en ångbåt är ju ett arbete som ständigt måste pågå. Förutom medlemmarnas personliga insatser går det åt en massa pengar. Tove Holm från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) fanns på plats för att informera om hur vi kan ta del av de medel som staten ställer till förfogande för det maritima arvet. Pengarna från staten tilldelas i slutet av varje år och först då vet RAÄ hur mycket de har att fördela. Den årliga ansökningsperioden är 1 december till 31 januari. Beslut kommer i maj och eventuella bidrag betalas ut i maj. Kanske inte helt optimalt ur båtarnas horisont. Man kan söka bidrag för avgränsade projekt. Projek-

tet måste inte avslutas inom en säsong, men man måste i efterskott redovisa hur pengarna har använts. Om man ska få tilldelning krävs att man uppfyller vissa kriterier. Det viktigaste är att projektet är tillgängligt för allmänheten. T ex genom att man anordnar seglatser eller visningar ombord. Det kan vara en fördel att ta med och beskriva inkludering och tillgänglighet i sin ansökan. Om man kan kombinera projektet med ungdomsverksamhet är det också en fördel. Innan man skickar in sin ansökan är det bra att låta någon utomstående kolla upp ansökan mot kriterierna så att man säkerställer att man uppfyller kraven.

K-märkningen

Många av oss är på K-märkta båtar. Det finns 156 K-märkta båtar varav 32 är ångfartyg. Karolina Matts från Sveriges Maritima och Transporthistoriska Museer (SMTM) var på plats för att ge råd om K-märkning. Kriterierna för K-märkning är ganska enkla. Båten ska vara byggd i Sverige och gått i svensk yrkessjöfart. Eventuella ombyggnationer ska ha gjorts under den tid båten varit kommersiellt verksam. K-märkningen är ett bevis för att båten tillhör kulturarvet. Det är upp till oss själva att använda detta till att få fördelar hos myndigheter och sponsorer. En självklarhet att framhålla K-märkningen när man söker bidrag, rabatter etc. SMTM har också en mindre summa pengar som går till fartygstöd. Det rör sig om ca 1,5 MSEK per år. Blir alltså inte så mycket till varje båt, men kan vara en bra referens.

Båthistoriska Riksförbundet

Fredrik Lejonhufvud från Båthistoriska Riksförbundet (BHRF) informerade om deras verksamhet. Fredrik ser SÅF som en parallell organisation till BHRF. De som är med är främst olika båtklubbar o båtföreningar. BHRF är i sin tur ansluten till Trans-

porthistoriskt nätverk (ThN). Idén med BHRF är att främja förståelsen för gamla fartyg. Ett område där man hoppas kunna åstadkomma förändring är inom försäkringsområdet. En stor del av fartygen har svårt att överhuvudtaget få försäkring. Försäkringsbolagen tycker det är för stor risk på grund av ålder, båtar byggda i trä, för stor båt, okänd tillverkare, f d yrkesfartyg med mera. Saknas försäkring tar man naturligtvis en stor risk i samband med brukandet. Dessvärre är det också så att man i regel vägras ta in båten på varv om den inte är försäkrad. Det finns också många projekt som ligger på land för t ex renovering. Där

Kjell Nordeman hälsade middagsgästerna välkomna.

vill man ha en enklare försäkring, typ garageförsäkring. De här problemen finns tydligen inte i Danmark och Norge. Ett eventuellt samarbete med deras försäkringsbolag kan vara en möjlig lösning.

Frågor till TS och körning av ångmaskinerna

Inför mötet hade SÅF ställt samman en lista med frågor att ställa till Transportstyrelsen. Eftersom de inte kunde vara med ryckte Ingvar Kronholm in och kommenterade frågorna. Eskilstuna Stadsmuseum har en ånghall med ett antal körbara ångmaskiner.

Under mötets gång blev ångpannan uppelad till tryck och flera maskiner kunde demonstreras för mötesdeltagarna.

Utbildning av maskinpersonal till S/S Laxen i Mora

Under kvällen serverades en middag i ånghallen och Agne Karlander från Mora underhöll middagsgästerna med en berättelse om hur S/S Laxen kom till Mora och hur man utbildade personal som kunde bli besättning. T ex utbildade man ca 40 maskinister/eldare. Av dessa är ett mindre antal fortfarande aktiva på båten.

Karolina Matts berättar om K-märkning.

Stiftelsen maritimt kulturarv

Med utvalde deltagare fortsatte mötet under söndagsförmiddagen. Först ut var Jan Berglöw från Stiftelsen maritimt kulturarv. Stiftelsen avser att arbeta för att ge det hotade maritima kulturarvet ett lagstadgat skydd av den typ som finns Danmark och Norge. Man tänker sig att i första hand koncentrera sig på K-märkta fartyg. Man har genomfört en enkät bland båtarna i Sverige för att få hjälp att identifiera problem som de kan arbeta för att eliminera. Ett problem som tydligt framkom även här är svårigheten att få försäkring.

Avslutning

Avslutningsvis fick vi av Gunnar Sundblad en berättelse om Sveriges äldsta ångslup Fortuna.

Mötet avrundades av Kjell Nordeman som tackade deltagarna och påminde om såväl båtmässa, årsmöte som det planerade sommarmötet i Arvesund.

Mötesdeltagarna var inbjudna att besöka Roland Öhrn som håller på med ett nybygge av en ångslup strax utanför Eskilstuna. Vi återkommer i ett framtida SÅF-blad med mer om Rolands bygge! □

Hemsida & register

Magnus har jobbat hårt och uppdaterat våra system.

De viktigaste nyheterna:

- Inloggningen hittar du under För medlemmar.
- Du behöver skapa ett nytt lösenord. Välj Logga in och klicka på Glömt lösenord så ordnar du det. Du kan använda samma som du har haft.
- Du behöver nu bara logga in EN gång för att komma åt både hemsidan och registren.
- Har du inte loggat in på hemsidan och vill gå in i något av registren så får du upp en inloggningsruta där.
- Fartygsregistret har fått ett helt nytt utseende. Varje båt har två "flikar" en med allmän info och en med mer teknisk info. Du växlar med hjälp av valen till vänster.
- Vi har försökt testa så att allt ska fungera, men hittar du konstigheter vill vi att du meddelar det.
- Vi har också gjort en del förändringar på hemsidan. Titta gärna runt och se om du tycker att något saknas.
- Kommentarer/synpunkter vill vi att du skriver om i Forumet eller skickar ett mejl till medlem@steamboatassociation.se.
- Du som har en båt kopplad till dig kan själv uppdatera uppgifterna om ditt fartyg, nu kan du även lägga dit bilder.

Logga in

Sveriges Ångbåtsförening

NVA - SÅF är föreningen för dig som gillar ångbåtar!

Logga in här
för att
komma åt
medlemsinfo

Home Sveriges Ångbåtsförening Ånga tips o trix Ångtätigt SÅF Forum Köp och Sälj Evenemang För medlemmar

Ånga byggd av Flemming, är till salu, finns i Södertäljestråket

- Klicka på 'Ändra mina båtar'
- Välj den båt du vill ändra
- Sen finns det flera avdelningar med information som du kan uppdatera. Du måste klicka på 'Spara' för varje område du ändrat något i innan du går vidare till nästa område. Om du t ex ändrar något om Maskinen och sen om Pannan och bara klickar på spara vid Pannan så kommer ändringarna om maskinen inte att sparas.

Maggan Jönsson

Medlemsavgiften för 2024

Om du fick ett följebrev med den här tidningen så har jag den 5 februari inte registrerat någon betalning från dig för 2024. Vi hoppas förstås att du vill vara kvar som medlem, så betala in din avgift så snart som möjligt. Vill du inte längre vara medlem är jag tacksam om du meddelar det antingen via mejl till medlem@steamboatassociation.se eller på telefon 073 321 44 83.

Maggan Jönsson

Dags för årsmöte i Sveriges Ångbåtsförening

Medlemmar i SÅF hälsas välkomna till årsmötesförhandlingar **den 6 april kl 12.00 på Intiman, Sigurdsgatan 16, Västerås.**

Vi har valt Västerås som plats för årsmötet eftersom det finns goda kommunikationer med järnväg och landsväg.

Det finns också gott om parkering och Intiman ligger bara något hundratal meter från järnvägsstationen.

Program:

12:00 Samling i Intiman

12:30 Traditionell bricklunch.

Under lunchen får vi en presentation av Västerås som sjö och industristad.

Lunchen kostar 145 kr, eventuell dryck tillkommer. Meddela när du anmäler dig om du inte vill ha lunch. Om du har några allergier så vänligen meddela det då också.

13:30 Årsmötesförhandlingar enligt stadgarna. Stadgarna hittar du på hemsidan.

14:30 Avslutning med mingel och besök i Västerås gamla ångkraftverk som ligger inom kort promenad-avstånd från Intiman.

Meddela senast den 2 april att du avser komma! Det gör du enklast genom att sända ett mejl till

anmalan@steamboatassociation.se och ange om du ska ha lunch eller inte. Alternativt kan du anmäla dig genom att ringa **Per Sjöborg, 070-598 52 51.**

Undrar du över något kan du kontakta Per Sjöborg eller Kjell Nordeman.

Du hittar kontaktinformation på sidan 2 i detta SÅF-blad.

Inga motioner har inkommit.

Västerås gamla ångkraftverk

Ångkraftverket idag – som äventyrsbad och hotell.

Foto: Wikipedia licens.

Prylmarknad Säljes

Pikku Matti II – bytes

Jag vill byta PM mot något lättare leksak. Om det finns intresse hos någon Förening eller yngre person som har intresse för gammalt teknikhistoria. Jag kan tänka mig en mindre stålångbåt eller tändkula, i utbyte mot PM

Hör av er om ni har funderingar på lösningen för Pikku Matti IIs framtid.

MVH Mauno

Mail djupudding@gmail.com

S/S PAULINE

s/s Pauline är en quidingbåt byggd 2004. Den har en Stuart 6-cyl maskin och en eldrörspanna. Båten säljes med trailer, lowering roof, tarpaulin and all accessories necessary for the operation of the boat.

QR-koden på SÅFs hemsida tar dig till German Steamboat Association med tekniska data på PAULINE.

PAULINE finns i Kiel, Schleswig-Holstein, i norra Tyskland. My asking price is €25,000.

Hubert Paulus
Hofbrook 64
D24119 Kronshagen Tyskland
hpaulus@ki.tng.de

Panna & Maskin

Babcock type vandrørs kedel med en hedeflade på 2,1 m² samt en to cylinder dampmaskine med boring/slaglængde 2,5" X 2,5".

Købt fra engelsk fremstiller – aldrig brugt. Sælges samlet eller enkeltvis.

Priside dkk 42.000 kr.

Yderligere oplysninger kan sendes.

Jørgen Hansen Esbjerg Danmark

Telefon +4520109461

E-post: jobi@esenet.dk

Quiding-skrov + gjutform

Nu sælger jeg ett skrov "Qviding" och gjutform för detta skrov.

Formen och skrovet finns i Sjötorp.

För en snabb försäljning erbjuder jag båda tillsammans för 35.000 skr

Var snäll och skriva e-mail till Jens Thieme:

jens.thieme@jt-erodierttechnik.de

eller j.thieme.63@gmail.com

Prylmarknad Säljes

Ångprylar i mässing

Skeppslampa 220 V led.
Skeppsklocka 220-100 mm.
Mätare lutningsvinkel.

Hans Brattberg. 070 595 24 31
E-post: hans@brattberg.st

Div delar på Kummelnäs

Div ångtillbehör säljes
2 stora vattentankar
småkranar typ pys 3/8" och uppåt
kägelventiler med flänsar, alla storlekar
Några små 1/2" ångventiler med säkerhets-
ring för spindeln
Vattenpumpar "rickepumpar" m fl
Ventiler med glas, Manometrar,
backventiler 1/2" plus mer "smått och gott"

Björn Laquist, ledfyren@hotmail.com
073 802 18 10 eller 08 661 35 46

Ångmaskiner

Tvillingmaskin 2x70x100 mm, med Joys
slidstyrning ca 4-5 hk 120 000:- Visats på
båtmässan Sth. Passar till 8-9 m ångslup.

Encylinrig modifierad Tovik med
rundslid och omkastarspak, Stephensons
slidstyrning, diam 99 mm slag 90 mm ca
2-3 hk. För kilremsdraft eller kedja.
Visats på båtmässan. 22.000:-. Passar till
5-6 m ångslup

Encylindrig renoveringsobjekt, vevaxel
behövs ny, ca 50x 80 mm, ca 2 hk.
Stephensons slidstyrning, 12.000:-. Passar
som visningsobjekt eller 5 m ångslup.
Se bilder på SÅFs hemsida Köp & sälj!

Sven Jönsson
070-747 33 59, stimmaren@telia.com

Prylar Köpes

Önskar köpa en 2cyl maskin
som tillverkats av Hilding Flenmark typ
HF2 högtrycksmaskin.

Gary Hedlund 072 500 08 66
garyshedlund@gmail.com

Liten skotsk sjöångpanna

med 8-9 kvm eldyta önskas köpa!
Mantel, flamugn, eldrör måste vara i gott
brukbart skick. Tubernas skick oväsentligt.

Mikael Eriksson Tel: 0706 86 91 81
E-post: angfartygsteknik@gmail.com

**FLER ÅNGBÅTAR & PRYLAR
PÅ SÅF:s HEMSIDA KÖP/SÄLJ**

Aktiviteter

SÅF-bladet

Redaktion

Harald Jochnick 073-355 90 29

E-post: hj@jochnicks.com

Grafisk form:

Bertil Persson 0703-06 17 02

E-post: bertil.persson4@gmail.com

Februari

19 Klubb Maritim om Lövholmsvarvet

22 Föreningen Stiftelsen Skärgårdsbåtens klubbmöte kl 14 på Sjöhistoriska museet.

26 Stiftelsen Skärgårdsbåtens exp. 17-20.

28 SÅF digitalt styrelsemöte

Mars

7-10 Allt för sjön del 1

13 BHRF Årsmöte på Beckholmen kl 18

14-17 Allt för sjön del 2

18 Klubb Maritim Sth kl 18.30 berättar Anne Sofie Eriksson om minsveparen M20

19 Sjöhistoriskas vänner kl 15,30 – 17,30.

Föredrag om gamla Stockholmsrederier.

20 Stiftelsen Skärgårdsbåtens Årsmöte

25 Stiftelsen Skärgårdsbåtens exp. 17-20

April

6 SÅF årsmöte i Västerås Start kl 12.

Anmäl dig, se sid 20

15 TMV årsmöte

19-20 Arbetsam årsmöte, museibesök

20 Vedettbåten Sprängaren kajkörning.
Stockholm Kulturnatt kl 18-24

29 Sjöhistoriskas vänner kl 11,00 – 12,30.

Sjöhistorisk Stadsvandring Djurgården och Galärvarvet. 100:- . Avslutar med luch.

Maj

3-4 Sjöhistoriskt forum i Kalmar,

22 Sjöhistoriskas vänner. Årsmöte.

24-25 Fyrforum på Öland, med Sjöhistoriska och Fyrsällskapet

25 Sjöhistoriskas vänner kl 10-17,45

Heldagsutflykt till Birka. 495:-.

**MER DETALJERAD INFO PÅ HEMSIDAN:
SVENS LISTA.**

Se oss på facebook

**Manusstopp 14 april
för material till nr 2/2024**

som utkommer ca 15 maj.

Omslag:

En av jubilarerna S/S Kuriren 150 år.

Foto: Ulf Gradén

Baksida:

Ängsbrytaren Bore 130 år på sin nya kajplats vid Skeppsbrokajen i Malmö.

Husen i bakgrunden ligger på gamla Kockums varvsområde.

Foto: Bertil Persson

Tryck: Norra Skåne Offset, Klippan

Känner du någon ångintresserad

som inte är medlem? Passa på att ge bort ett medlemskap! Vill du inte kosta på detta kan du anmäla kontaktuppgifter för vederbörande så skickar vi anmälningsinformation och någon tidning.

B

SVERIGE

PORTO BETALT

Returadress:
Sveriges Ångbåts Förening
c/o Jönsson
Gröndalskullen 8
184 63 ÅKERSBERGA

